

Azərbaycan Respublikası Milli Bankının 2007-ci il üçün pul siyasətinin əsas istiqamətləri barədə BƏYANATI

Ölkənin tarixində son üç il keyfiyyətə yeni inkişaf dövrünün başlaması ilə səciyyəvidir. Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən irəli sürülmüş yeni iqtisadi inkişaf doktrinası strateji dövrdə ölkənin dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafının təmin olunmasına, milli iqtisadiyyatın diversifikasiyasına və bu əsasda əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə hədəflənmişdir.

Yeni inkişaf prioritetlərinin reallaşmasına başlanması və dinamik iqtisadi artım şəraitində Milli Bank 2006-cı ildə makroiqtisadi sabitliyin və milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətinin qorunmasına, habelə büdcə-investisiya siyasətinin reallaşmasına dəstək verən pul-valyuta siyasəti yeritmişdir.

Cari il ərzində yüksək makroiqtisadi dinamika, ölkənin valyuta gəlirlərinin əhəmiyyətli artması, dövlət büdcəsi üzrə irimiqyaslı investisiya və sosial proqramların realizasiyası makroiqtisadi vəziyyəti formalaşdıran əsas amillər olmuşdur. Ölkənin ödəmə balansının böyük həcmli profisiti və bunun nəticəsində yaranan əlavə maliyyə imkanları hesabına mühüm inkişaf layihələrinin həyata keçirilməsi iqtisadiyyatda pula, əmtəə və xidmətlərə tələbin əhəmiyyətli genişlənməsini şərtləndirmişdir.

I. 2006-cı ildə İqtisadi İnkişaf

İqtisadi artım. 2006-cı ilin on bir ayında ölkədə Ümumi Daxili Məhsul 34.4% artmış, o cümlədən neft sektorunda artım 64.8% olmuşdur. Cari ilin sonuna adambaşına düşən Ümumi Daxili Məhsulun 2400\$ (o cümlədən, qeyri-neft sektoru üzrə 1150\$) təşkil edəcəyi gözlənilir. Qeyri-neft sektorunda artım 11.2% təşkil etmiş, o cümlədən qeyri-neft sənayesində istehsal 7,7% artmışdır.

Daxili tarazlıq. Məcmu xərclərin (investisiya xərcləri və fərdi istehlak) sürətlə artması iqtisadiyyatda yüksək məcmu tələb formalaşdırmışdır. Məcmu tələbin genişlənməsi iqtisadi artımın sürətlənməsində mühüm faktor olmuşdur. Məcmu təklif ikirəqəmli templə artsa da məcmu tələb təklifin artım parametrlərini əhəmiyyətli üstələmişdir.

Məcmu tələbin əsas kanalı olan son istehlak xərcləri qeyri-neft Ümumi Daxili Məhsulun 85%-ni təşkil etmişdir. Əhalinin son istehlak xərcləri 34.4%, orta aylıq əmək haqqı isə 20% artmışdır. Pul gəlirlərinin 70%-i istehlaka yönəlmişdir. İstehlak xərclərinin təqribən ¼ hissəsi istehlak kreditləri hesabına maliyyələşmişdir.

Məcmu tələbin mühüm kanalı - daxili mənbələrdən maliyyələşən investisiyaların həcmində artım 47,6% olmuş, onun cəmi investisiyalarda payı 42,7%-ə yüksəlmişdir. Bank kreditləri hesabına maliyyələşən investisiyaların daxili investisiyalarda payı 15%-ə çatmışdır. Daxili investisiyaların təqribən 90%-i qeyri-neft sektoruna yönəldilmişdir.

Dövlət büdcəsinin realizasiyası cari ildə məcmu tələbin genişlənməsində və iqtisadi artımın sürətlənməsində mühüm faktor olmuşdur. Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2006-cı ilin on bir ayı ərzində büdcə xərcləri 67% artmışdır.

Xüsusilə büdcənin investisiya xərclərinin sürətlə artması ölkədə investisiya fəallığına əhəmiyyətli təsir edən mühüm amilə çevrilmişdir. Belə ki, dövlət büdcəsi hesabına maliyyələşən daxili investisiyaların 4.4 dəfə artması nəticəsində bu investisiyaların ümumi həcmdə payı 11%-dən 31%-ə yüksəlmişdir.

Digər tərəfdən, dövlət büdcəsinin sosial xərclərinin realizasiyası əhalinin pul gəlirlərinin artmasında və fərdi istehlakın genişlənməsində mühüm rol oynamışdır.

Məcmu tələbin ikirəqəmli artım tempi **iqtisadiyyatda məşğulluğun** artmasına gətirib çıxarır. Fərdi istehlak və investisiya xərclərinin yüksək tempə artması əmtəə və xidmətlərə əlavə tələbat yaradır, bu tələbatı ödəmək üçün təklif genişlənir və nəticədə əlavə iş yerləri yaranır, iqtisadiyyat tədricən tam məşğulluq həddinə yaxınlaşır. Belə ki, il ərzində ölkədə 135 min yeni iş yeri açılmışdır ki, bunun da 56%-i daimi iş yerləridir. Açılmış yeni iş yerlərinin 83%-i regionların payına düşür.

Xarici tarazlıq. Cari ilin doqquz ayında tədiyə balansında ötən illərdən fərqli proseslər qeydə alınmışdır. Əgər əvvəlki illərdə cari hesabın kəsiri kapitalın hərəkəti hesabının müsbət saldosu hesabına örtülürdüsə, 2006-cı ildə **cari hesabda böyük profisit yaranmışdır**. Sürətlə artan neft ixracı ilə bağlı yaranmış profisit hesabına ölkə iqtisadiyyatı neft sektoruna cəlb olunmuş birbaşa investisiyalar üzrə (Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti) öhdəliklərini geri ödəməyə başlamış və yaxın bir-iki il ərzində bu öhdəliklərin tam yerinə yetirilməsi gözlənilir.

Cari ilin doqquz ayında tədiyə balansının cari hesabının profisiti 2 mlrd.\$-a çatmışdır. Bu həcmdə müsbət saldonun formalaşması əsasən neft ixracının artımı hesabına mümkün olmuş, neft-qaz sektoru üzrə ixracın 2 dəfə artması nəticəsində ticarət balansında 5,4 mlrd. \$ müsbət saldo yaranmışdır.

Cari hesabda yaranmış böyük profisit ölkənin strateji valyuta ehtiyatlarının əhəmiyyətli artımını təmin etmişdir. Belə ki, cari ilin on bir ayında ölkənin **strateji valyuta ehtiyatlarının** həcmi 1,7 dəfə artaraq 4 mlrd. \$-ı ötmüşdür.

Kapitalın hərəkəti hesabı üzrə **ölkənin xalis kreditor mövqeyi** əhəmiyyətli güclənmişdir. İlin əvvəlindən ölkənin bütün kapital axınları üzrə xarici aləm qarşısında maliyyə tələbləri (aktivlər) 2,5 mlrd.\$ artdığı halda, öhdəlikləri cəmi 0.7 mlrd. \$ artmışdır.

Kapital bazarı. Yüksək iqtisadi artım və işgüzar fəallıq iqtisadiyyatda kreditə olan tələbatı artırmış, artan tələbata uyğun olaraq bank sistemi kredit resurslarının təklifini genişləndirmişdir. Kreditlər üzrə orta faiz dərəcələri ilin əvvəlindən əhəmiyyətli dəyişməyərək sabit qalmışdır. Kreditlərin həcmi son bir il ərzində 65% artmışdır.

Kredit bazarında uzunmüddətli resurslara artan tələbata adekvat olaraq uzunmüddətli kreditlərin həcmi 2.3 dəfə artmış və onun cəmi kredit portfelində payı 14 faiz bəndi yüksəlmiş, kreditlərin yarıdan çoxu uzunmüddətli resursların payına düşmüşdür. **Uzunmüddətli kreditlərin yüksək tempə artması** neft gəlirlərinin qeyri-neft sektorunun kapitalizasiyasına sürətlə transformasiya olunmasını nümayiş etdirir.

Bankların yüksək kredit aktivliyi məcmu tələbin maliyyələşməsində bank sisteminin iştirakının getdikcə fəallaşmasını nümayiş etdirir və bu proses bank sisteminə inamın daha da artması şəraitində baş verir. Belə ki, **əhalinin pul gəlirlərinin ikirəqəmli artımının davamlı olması şəraitində bu gəlirlərin istehlaka yönələn hissəsinin sabitləşməyə başlaması yığma meylliliyin əhəmiyyətli artması ilə müşahidə olunur.** Cari ilin on bir ayında əhalinin pul gəlirlərinin istifadəsi strukturunda yığma sərf olunan vəsaitlərin payı 18,3%-i ötmüşdür. Nəticədə əhalinin əmanətləri son bir ildə 55,5%, o cümlədən uzunmüddətli əmanətləri 36,5% artmışdır.

Maliyyə vasitəçiliyinin inkişafının mühüm göstəricisi olan və bank sisteminin pul yaratmaq qabiliyyətini xarakterizə edən **pul multiplikatoru ilin əvvəli ilə müqayisədə 12.2% artaraq 1,3-ə çatmışdır.** Beləliklə, bank sistemi Milli Bankın yaratdığı hər 1 manat pul kütləsi müqabilində 1,3 manat yeni pul yaratmışdır.

Makroiqtisadi sabitliyin qorunması məqsədilə **Milli Bankın həyata keçirdiyi sterilizasiya** əməliyyatları maliyyə bazarının genişlənməsinə əhəmiyyətli təsir göstərmiş, dövlət qiymətli kağızları bazarının ümumi həcmiminin 67%-i Milli Bankın notlarının payına düşmüşdür. Cari ildə Milli Bankın dövriyyədə olan notlarının həcmi ilin əvvəlinə nisbətən 3 dəfədən çox artmışdır.

Yüksək iqtisadi fəallıq fond bazarının durumuna da müsbət təsir etmiş, cari ilin on bir ayında ilkin səhm bazarında buraxılmış səhmlərin həcmi ötən ilə nisbətən 29%, korporativ istiqrazların həcmi isə 11 dəfə artmışdır. Korporativ istiqrazların emissiyasının 84%-i kommersiya banklarının payına düşmüşdür.

Daşınmaz əmlak bazarında tələbin səviyyəsi kifayət qədər yüksək olmuşdur. Bazarın əsas indikatoru olan Azeri-Rey indeksi¹ il ərzində 3.3% yüksəlmişdir. İndeskin qalxması alternativ yığım forması kimi daşınmaz əmlaka olan tələbatın

¹ Bu göstərici daşınmaz əmlak bazarında qiymətlərin ümumi dəyişimini əks etdirir və “Əmlak Bazarı İştirakçıları” İctimai Birliyinin monitoring qrupu tərəfindən hesablanır.

yüksək olmasını göstərir. 2006-cı ildə ipoteka kreditləşməsi mexanizminin işə düşməsi daşınmaz əmlaka tələbin artmasına əlavə stimül vermişdir.

Pula tələb. Ölkəyə daxil olan neft gəlirlərinin aktiv olaraq inkişaf məqsədləri üçün istifadəsi pula tələbi əhəmiyyətli artırmışdır. Belə ki, pula tələbin göstəricisi olan M2 pul aqreqatı cari ilin on bir ay ərzində 2,3 dəfə artmış, pul kütləsinin orta illik artım tempi isə 58,6% olmuşdur. Nəticədə qeyri-neft iqtisadiyyatının monetizasiya səviyyəsi ötən ilə nisbətən 10% bəndi artaraq 21%-ə çatmışdır.

II 2006-cı ildə Pul Siyasəti və Makroiqtisadi Sabitlik

Pul siyasətinin əsas hədəfləri və nəticələri. Yüksək iqtisadi artım ilə əlaqədar pula tələbin sürətlə genişlənməsi şəraitində 2006-cı ildə Milli Bankın qarşısında aşağıdakı vəzifələr dayanmışdır:

Baza inflyasiyanın təkrəqəmli səviyyədə saxlanması. Cari ildə ölkədə inflyasiya prosesləri aşağıdakı faktorların təsiri altında formalaşmışdır:

- Məcmu xərclərin, o cümlədən fiskal faktorların əhəmiyyətli təsir etdiyi istehlak və investisiyaların sürətlə artması;
- Məcmu tələbin məcmu təklifi əhəmiyyətli üstələməsi;
- Tədiyə balansının profisitinin artması və bu amilin pula tələbin artımının əsas mənbəyinə çevrilməsi;
- Sənaye topdansatış qiymətlərinin əhəmiyyətli artması və bunun istehlak inflyasiyasına artırıcı təsiri;
- Partnyor ölkələrdən inflyasiya idxalı.

Tələbin sürətlə ekspansiyası, valyuta təzyiqi, xarici və daxili struktur faktorların intensivləşməsinə baxmayaraq həyata keçirilmiş pul siyasəti inflyasiyanın Milli Bankın 2006-cı il üçün pul siyasətinin əsas istiqamətləri barədə bəyanatında elan edilmiş təkrəqəmli səviyyədə saxlanmasına imkan vermişdir.

Cari ilin on bir ayında makroiqtisadi siyasətin səmərəliliyinin əsas göstəricisi sayılan **orta illik inflyasiya tempi 8%** təşkil etmişdir. Əhalinin pul gəlirlərinin artım tempi orta illik inflyasiyanı 2 dəfə üstələmişdir. Milli Bankın əsas hədəfi olan baza inflyasiya isə ilin əvvəlindən cəmi 7.5% təşkil etmişdir.

Ölkənin əlverişli xarici ticarət şəraitinin qorunması. Ölkənin ödəmə balansında böyük profisit yaranması nəticəsində valyuta bazarına 1 mlrd. \$ həcmində əlavə valyuta təklifi manatın məzənnəsinə təsir göstərən əsas faktor olmuşdur. Xarici valyuta təklifinin tələbi üstələməsi şəraitində manatın ABŞ dollarına qarşı məzənnəsi cari ildə 5.1% möhkəmlənmişdir. **Milli Bankın valyuta bazarına aktiv müdaxilələri manatın məzənnəsinin kəskin möhkəmlənməsinin qarşısını almışdır.**

Manatın bütün valyutalara nəzərən orta çəkili məzənnəsinin dəyişməsi nəzərə alınmaqla son 6 il ərzində partnyor ölkələrdə orta çəkili toplam inflyasiyanın Azərbaycandakı inflyasiyanı üstələməsi **yerli məhsulların xarici bazarlar üçün bu dövr ərzində 22,8% ucuzlaşmasını təmin etmişdir**. Beləliklə, həm məzənnə, həm də inflyasiya templərindəki fərqlər nəzərə alınmaqla daxili qiymətlər ilə xarici qiymətlər arasında paritet milli istehsalçıların xeyrinə dəyişmişdir. Cari ilin doqquz ay ərzində ölkənin qeyri-neft ixracı 44% artmışdır.

Manatın mövqeyinin güclənməsi milli valyutaya inamın artmasına şərait yaradır. Belə ki, cari ildə **ölkədə dollarlaşma səviyyəsi azalmış**, on bir ay ərzində cəmi depozitlərin həcmində xarici valyutada depozitlərin xüsusi çəkisi ilin əvvəli ilə müqayisədə 17.3%, cəmi kreditlərdə isə xarici valyuta verilmiş kreditlərin payı 7.2% aşağı düşmüşdür.

İqtisadiyyatın pula olan tələbatının ödənilməsi. Sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarının realizasiyası, xüsusilə dövlət büdcəsinin sosial və investisiya xərclərinin artması pula tələbin artımının əsas amili olmuşdur. Budcənin kassa icrasını fasiləsiz təmin etmək məqsədilə Milli Bank hökumətin valyuta gəlirlərinin manat örtüyünü mütəmadi təmin etmiş, valyuta bazarında yaranmış valyuta təklifinin əsas hissəsini sterilizasiya etmişdir. Cari ildə Milli Bank bu məqsəd üçün valyuta bazarından büdcəyə məxsus 900 mln.\$-an çox xarici valyutayı almışdır ki, bu da ümumi müdaxilə həcmnin 100%-ni təşkil edir.

Böyük həcmli müdaxilə nəticəsində Milli Bankın valyuta ehtiyatları ilin əvvəlindən 2 dəfə artaraq 2 mlrd.\$-a yaxınlaşmışdır.

Bank-maliyyə sistemində maliyyə sabitliyinin qorunması. Yüksək makroiqtisadi dinamika və bank sisteminin sıçrayışlı inkişafı maliyyə sabitliyinin diqqət mərkəzində saxlanmasını daha da aktualaşdırmışdır. Milli Bankın baza inflyasiyanın təkrəqəmli səviyyəsinə nail olunmasına yönəlmiş pul və məzənnə siyasəti ölkədə maliyyə sabitliyinin qorunmasına yardım etmişdir.

Bununla yanaşı, bankların kapitallaşması və aktivlərin keyfiyyətinə dair tənzimləyici çərçivənin daha da ciddiləşdirilməsi bankların maliyyə dayanıqlığının artırılmasında mühüm amillər olmuşdur. Eyni zamanda, banklarda səmərəli korporativ idarəetmə standartlarının tətbiqi sistem üzrə risklərinin daha effektiv idarə edilməsinə şərait yaratmışdır. Bank sisteminin coğrafi əhatə dairəsinin genişlənməsi və əhalinin bank sistemində inamının artması iqtisadiyyatın maliyyə dərinliyinin yüksəlməsinə şərait yaratmış, cari ildə bank aktivlərinin qeyri-neft Ümumi Daxili Məhsulunda xüsusi çəkisi 7% bəndi artaraq 39%-ə çatmışdır.

Beləliklə, cari il ərzində Milli Bank tərəfindən yeridilmiş pul siyasəti “baza inflyasiya”nın təkrəqəmli səviyyədə saxlanmasına, iqtisadiyyatın pula olan tələbatının ödənilməsinə, ölkənin strateji xarici ticarət şəraitinin əlverişli qalmasına və maliyyə sabitliyinin qorunmasına imkan vermişdir.

III 2007-ci il üçün pul siyasətinin məqsədləri və istiqamətləri

2007-ci il Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ölkənin iqtisadi modernizasiyası doktrinasının həyata keçirilməsinin mühüm mərhələsi olacaqdır. Neft strategiyasının reallaşmasından əldə edilən gəlirlərin qeyri-neft sektorunda dayanıqlı inkişaf potensialına transformasiyası və bu əsasda rəqabətə davamlı alternativ iqtisadiyyatın yaradılması, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi bu doktrinanın əsas məqsədini təşkil edir. Milli Bank 2007-ci ildə makroiqtisadi sabitliyin qorunub saxlanması əsasında bu məqsədin həyata keçirilməsinə dəstək verəcəkdir.

2007-ci il üçün makroiqtisadi və fiskal çərçivə. Hökumətin bəyan etdiyi kimi, 2007-ci ildə ölkədə iqtisadi artım tempinin 26%, o cümlədən qeyri-neft sektorunda 9% təşkil edəcəyi gözlənilir.

2006-cı ildə olduğu kimi, **məcmu tələbin sürətlə genişlənməsi proqnozlaşdırılır.** Belə ki, daxili investisiyaların 33%, əhalinin gəlirlərinin 25%, orta aylıq əmək haqqının isə 25% artması baş verəcəkdir.

2007-ci ildə **dövlət büdcəsi məcmu tələbin genişlənməsində mühüm amil olacaqdır.** Büdcə xərclərinin 42% artımı, icmal büdcənin qeyri-neft kəsinin qeyri-neft Ümumi Daxili Məhsula nisbətinin isə 2006-cı ildəki 33%-dən 2007-ci ildə 37%-dək artması proqnozlaşdırılır.

Nəticədə 2007-ci ildə də əmtəə və xidmətlərə tələbin artım tempi əmtəə və xidmətlərin təklifinin artım tempini üstələyəcəkdir.

Proqnozlara görə 2007-ci ildə əsasən neft sektorunun ixracının artması ilə bağlı **tədiyə balansının cari hesabı üzrə profisit**in 2.3 dəfə böyüyərək 9 mlrd. \$-a çatması proqnozlaşdırılır.

Proqnozlaşdırılan makro-fiskal çərçivə 2007-ci ildə **pula tələbin 50-60% həddində artmasını** şərtləndirir.

Beynəlxalq təşkilatlar və analitik mərkəzlər 2007-ci ildə qlobal iqtisadiyyatın stabilliyinə təsir edə biləcək bir sıra **risq faktorlarını** proqnozlaşdırırlar. Dünya iqtisadiyyatına və əmtəə bazarlarına əhəmiyyətli inteqrasiya şəraitində aşağıdakı qlobal risq faktorları milli iqtisadiyyata və pul-kredit sferasına təsir göstərir:

- Dünya iqtisadiyyatında mühüm rol oynayan əsas valyutaların məzənnələrinin və neftin qiymətinin dəyişkənliyi;
- İnkişaf etmiş ölkələrdə iqtisadi tsiklin qeyri-stabil dinamikası və enerji daşıyıcıların bahalaşması ilə bağlı məsrəf inflyasiyası;
- Aparıcı ölkələrin daşınmaz əmlak bazarlarında qeyri-sabitlik və s.

Pul siyasətinin məqsədləri. 2006-cı ildə olduğu kimi, 2007-ci il üçün də Milli Bankın pul siyasətinin əsas məqsədini **baza inflyasiyanın berrəqəmli² (8-9%) səviyyədə saxlanması** təşkil edəcəkdir.

Bu məqsədin realizasiyası ilə yanaşı Milli Bank həm də qeyri-neft sektorunun strateji rəqabət üstünlüklərinin və ölkədə davamlı maliyyə sabitliyinin qorunması hədəflərini də dəstəkləyəcəkdir.

2007-ci ildə valyuta bazarında proqnozlaşdırılan iri həcmli valyuta təzyiqi şəraitində **Milli Bank manatın məzənnəsinə və ölkənin strateji xarici ticarət şəraitinə neqativ təsirini neytrallaşdırmaq üçün valyuta bazarında aktiv sterilizasiya siyasəti həyata keçirəcəkdir.**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 31 may 2005-ci il tarixli “Azərbaycan Respublikasında antiinflyasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi haqqında” fərmanından irəli gələn vəzifələrin realizasiyası pul siyasəti hədəflərinin həyata keçirilməsində mühüm faktor olacaqdır. Belə ki, ölkədə iqtisadiyyatda maliyyə-fiskal intizamın gücləndirilməsi, əmtəə bazarlarında rəqabət şəraitinin yaxşılaşması, qeyri-neft ticari³ sektorunun əhəmiyyətli genişlənməsi və maliyyə-kapital bazarlarının inkişafının sürətlənməsi makroiqtisadi sabitliyin qorunub saxlanmasında mühüm amillər olacaqdır.

2007-ci ilin makroiqtisadi perspektivləri maliyyə sabitliyinin növbəti ildə də diqqət mərkəzində saxlanmasını zəruri edir. Bununla bağlı yüksək dinamikliyi ilə seçilən makroiqtisadi şəraitdə bank sisteminin maliyyə sabitliyinin qorunması məqsədilə bankların kapital bazasının möhkəmləndirilməsinin davam etdirilməsi, bank sisteminin institusional bazasının, o cümlədən korporativ idarəetmə sisteminin, xüsusilə risk menecmentinin daha da təkmilləşdirilməsi təmin ediləcəkdir. Əhalinin maliyyə xidmətlərinə çıxış imkanlarının daha da genişləndirilməsi məqsədilə maliyyə sisteminin institusional inkişafı istiqamətində tədbirlər davam etdiriləcəkdir. Eyni zamanda keyfiyyətə yeni Bazil-2 standartlarına mərhələli keçid ilə bağlı məsləhətləşmələr intensivləşdiriləcəkdir.

Pul siyasətinin həyata keçirilməsi vasitələri. Pul kütləsinin artım tempini məqbul səviyyədə saxlamaq üçün Milli Bank özünün əsas sterilizasiya aləti olan notların həcmnin artırılmasını təmin edəcəkdir. Milli Bankın sterilizasiya siyasətinin makroiqtisadi səmərəsinin artırılmasında dövlət qiymətli kağızlar bazasının da genişlənməsi mühüm faktor olacaqdır.

Eyni zamanda neft gəlirlərinin artması şəraitində ölkədən kapitalın çıxması rejiminin mərhələlər ilə sərbəstləşdirilməsi də makroiqtisadi sabitliyin qorunmasında mühüm rol oynaya bilər.

² Baza inflyasiya - mərkəzi bankın nəzarətində olmayan inzibati qaydada tənzimlənən qiymətlərin və mövsümi məhsulların qiymətlərinin istehlak səbəbindən çıxılması yolu ilə hesablanan qiymət indeksidir.

³ Ticari sektor – əmtəə və xidmətləri beynəlxalq ticarət obyektı olan sektor nəzərdə tutulur.

Milli Bank 2007-ci ildə beynəlxalq standartlara uyğun pul siyasətinin formalaşması və realizasiyası mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsini diqqətdə saxlayacaqdır. Monetar idarəetmənin təşkilinin səmərəsinin artırılması istiqamətində proqram tədbirlər həyata keçiriləcəkdir.

Pul siyasətinin alət arsenalının genişləndirilməsi məqsədilə qeyri-ənənəvi sterilizasiya alətlərinin tətbiqi potensialı və zəruriliyi qiymətləndiriləcəkdir.

Pul siyasətinin həyata keçirilməsinin iqtisadi təhlil bazası genişləndiriləcək, makro, mikro və institusional mühitin monitorinqi və risqlərin qiymətləndirilməsi sistemi inkişaf etdiriləcək, əldə olunan nəticələr operativ monetar idarəetmədə nəzərə alınacaqdır.

Milli Bank ortamüddətli pul siyasəti strategiyasının formalaşdırılması çərçivəsində orta müddətli dövr üçün optimal makro-fiskal çərçivənin hazırlanması məqsədilə aidiyyatı iqtisadi orqanlarda maliyyə proqramının tətbiqi işinin koordinasiyasında yaxından iştirak edəcəkdir.

Beləliklə, 2007-ci ildə Milli Bank baza inflyasiyanın təkrəqəmli səviyyədə saxlanmasına və maliyyə sabitliyinin qorunmasına yönəlmiş pul-valyuta siyasət yeridəcək, eyni zamanda ölkədə həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarının realizasiyasına dəstək verəcək və makroiqtisadi siyasətin koordinasiyasında fəal iştirak edəcəkdir.